

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Maa- ja metsätalouden toimenpiteiden suunnittelu

Työryhmän II kokous
13.1.2014 Nuorisokeskus Oivanki

Teemu Ulvi, SYKE
Kati Häkkilä, SYKE

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Yleissuunnitelman sisältö maatalouden osalta

- Maatalouskosteikkojen yleissuunnitelma (tukikelpoiset sijaintipaikat)
- Suojavyöhykkeiden tarveselvitys ja yleissuunnitelma (peltojen sijainnin ja kaltevuuden perusteella)
- Suosituksia ympäristöystävällisiksi viljelykäytännöiksi ja karjatalouden vesiensuojeluun

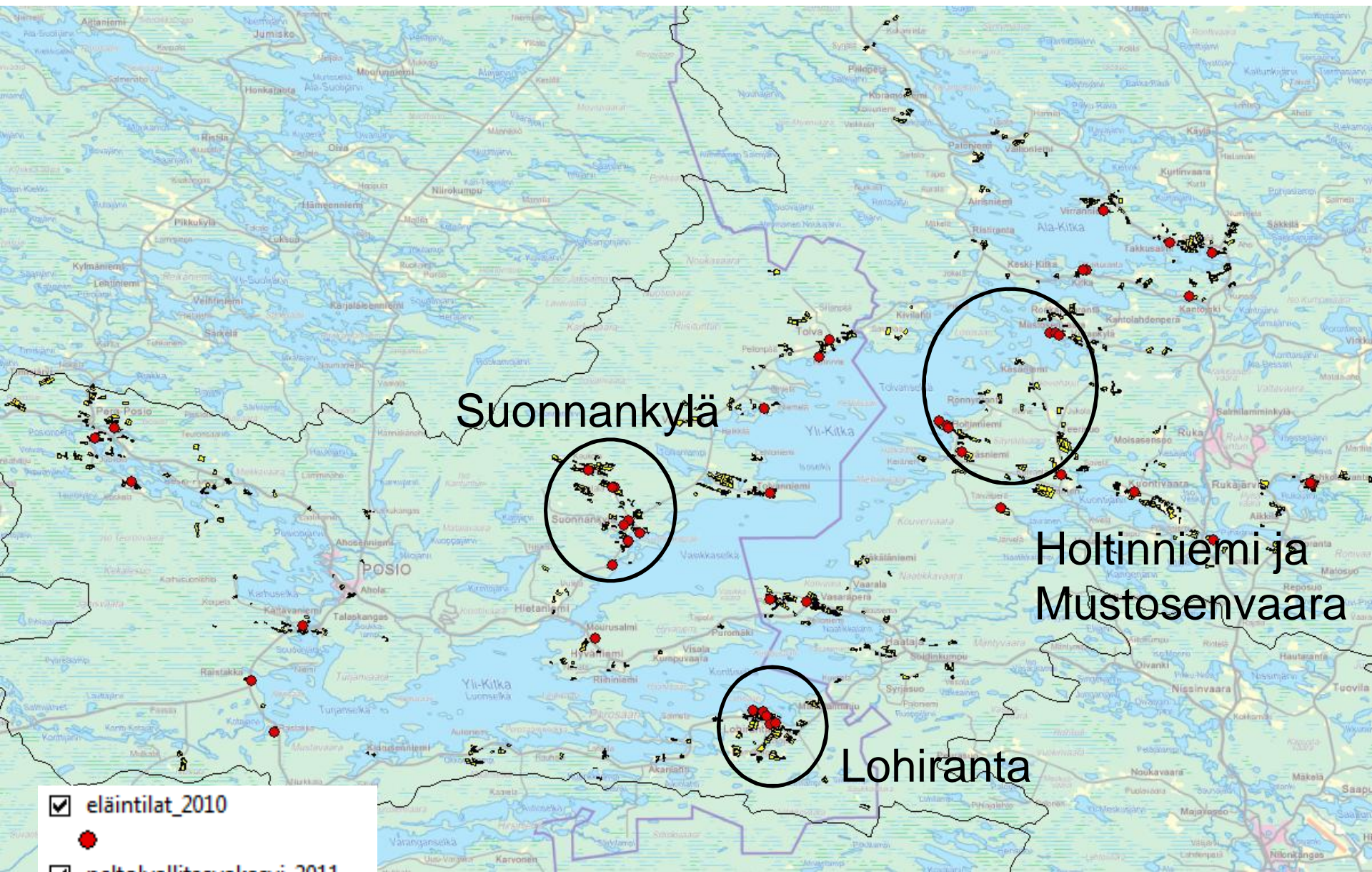
Mitä tiedetään maataloudesta alueella?

- Maaseutuviraston paikkatietoaineistot, joiden perusteella saadaan jo paljon tietoa maataloudesta
  - Peltolohkot 2011:
    - Peltolohkorajat polygoneina
    - Lohkojen kasvitiedot (vallitseva kasvi) ja pinta-alat
    - Aineisto sisältää ympäristötukea saavat lohkot
  - Eläintilat 2010:
    - Tilan sijainti pistetietona
    - Tieto siitä, mitä eläimiä ja paljonko eläimiä kyseisellä tilalla on

Mitä tiedetään maataloudesta alueella?

- Peltopinta-ala 1830 ha, joka on noin 1,4 % valuma-alueen maa-alasta
- Peltolohkokoot 0,03-11,2 ha ja keskimääräinen koko on 1,5 ha
- 95 % peltopinta-alasta nurmen viljelyä ja suurin osa on monivuotista kuivaheinä-, säilörehu- ja tuorerehunurmea
- Valuma-alueella tiloja 45 kpl
- Eläinten lukumäärä yht. 1 500 kpl, mikä on noin 1000 eläinyksikköä
- Eläinten lukumäärä vaihtelee 2-188 eläimeen/tila

eläintilat_2010

peltovallitsevakasvi_2011

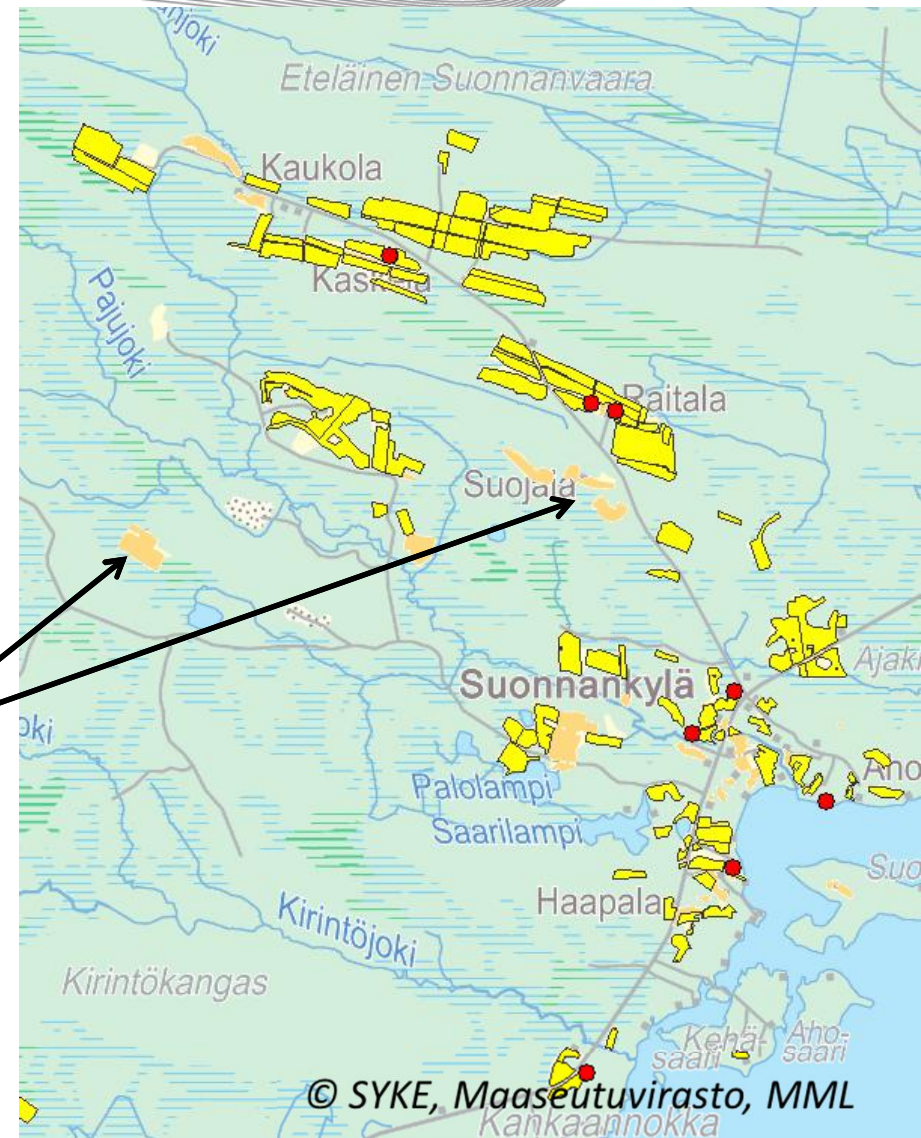
Mitä tiedetään maataloudesta alueella?

- Peltolohkoaineistot vuodesta 2008 lähtien, joiden perusteella voidaan arvioida muutosta peltopinta-alassa lyhyellä ajalla
  - Tukea saavien peltojen pinta-alassa ei muutoksia vuosien 2008-2011 välillä

Vuosi	Peltopinta-ala (ha)
2008	1805
2009	1805
2010	1860
2011	1830

Mitä tiedetään maataloudesta alueella?

- Maastotietokannan peltoaineistossa paljon alueita, jotka eivät viljelyssä 2011
  - Maastotietokannan kartoitusajankohta epätarkka (alueesta riippuen 1-10 vuotta)
  - Voidaan käyttää tarkasteltaessa käytöstä poistuneita maatalousalueita

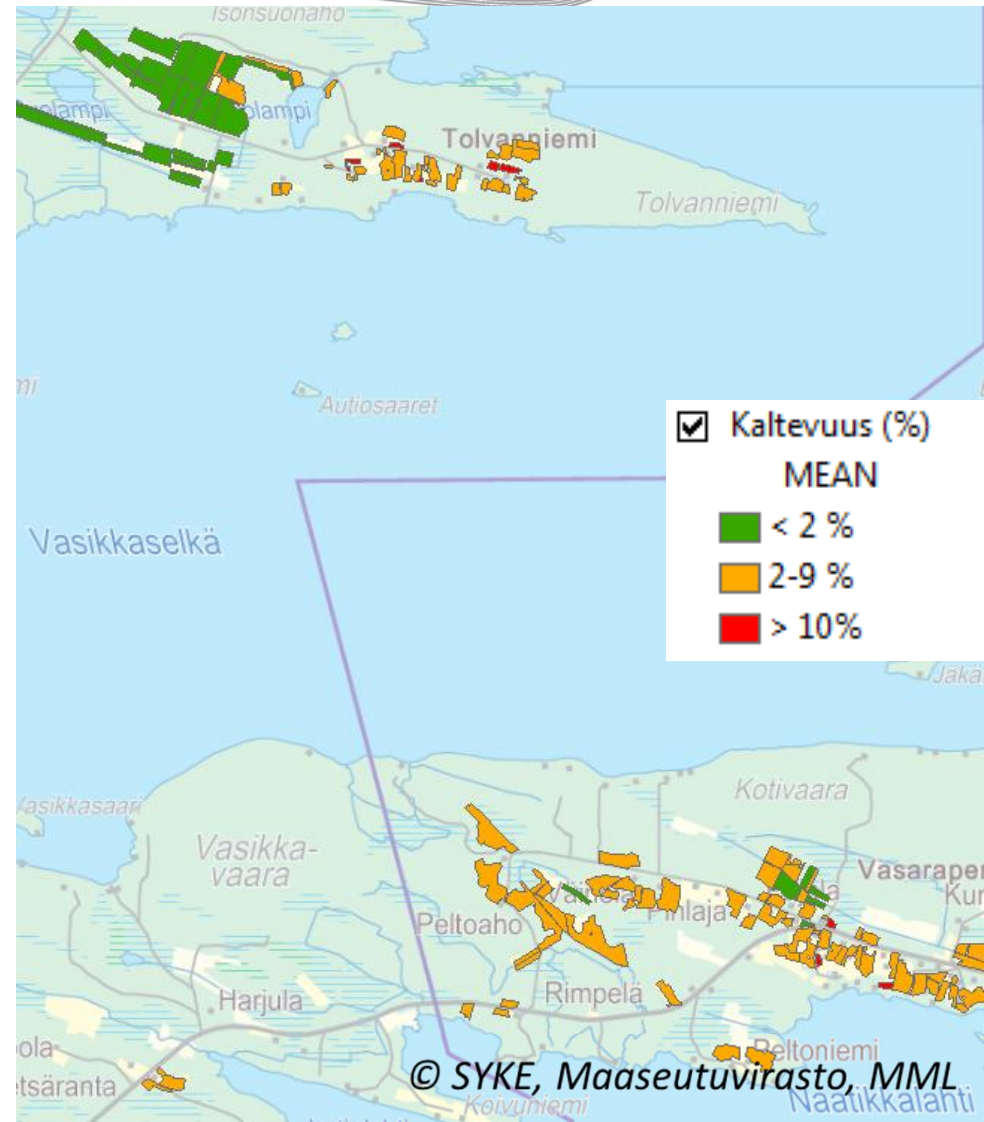
Mitä tiedetään maataloudesta alueella?

- Lisäksi paikkatietona tiedot mm. maaperästä, kaltevuudesta
- Voidaan arvioida suojavyöhykkeiden tarvetta peltojen kaltevuuden ja sijainnin perusteella
- Voidaan arvioida potentiaalisia kosteikkopaikkoja

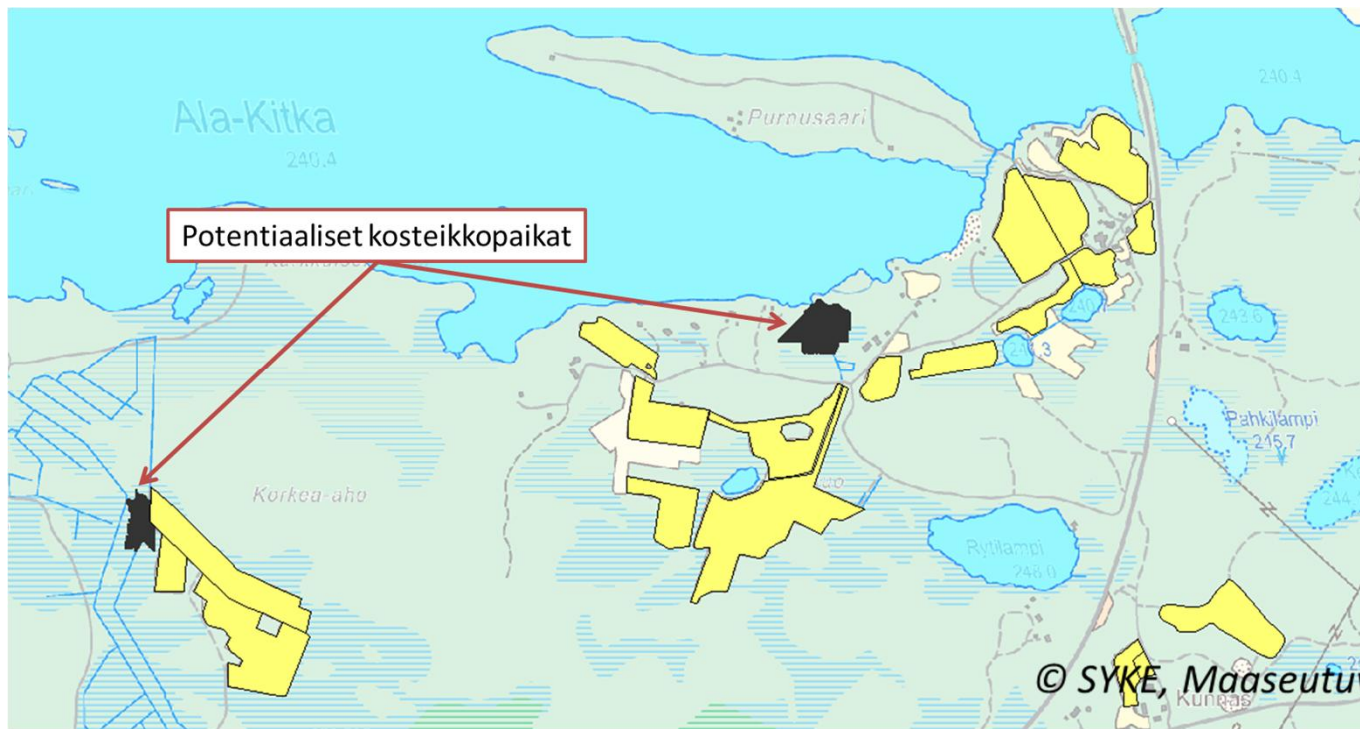
Kaltevat pellot suojavyöhykkeiden kohdentamisessa

- Suojavyöhykkeillä pyritään vähentämään eroosiohaittoja
- Voidaan laskea peltolohkojen keskimääräinen kaltevuus (10 m korkeusmalli) ja tarkastella niitä peltoja, jotka rajoittuvat suoraan vesistöön
- Nurmiviljelyssä eroosio on vähäistä, joten suojavyöhykesuunnittelulle ei suurta tarvetta

Potentiaalisten kosteikkopaikkojen tarkastelu

- Laserkeilatun korkeusmallin avulla voitaisiin kartoittaa alavia painanteita kosteikkopaikoiksi
- Paikkatiedon avulla voidaan määrittää kosteikkopaikat, joiden yläpuolisesta valuma-alueesta 20 % peltoa
  - Valuma-alueella mahdollisia kosteikkopaikkoja 42 kpl (Vemala)

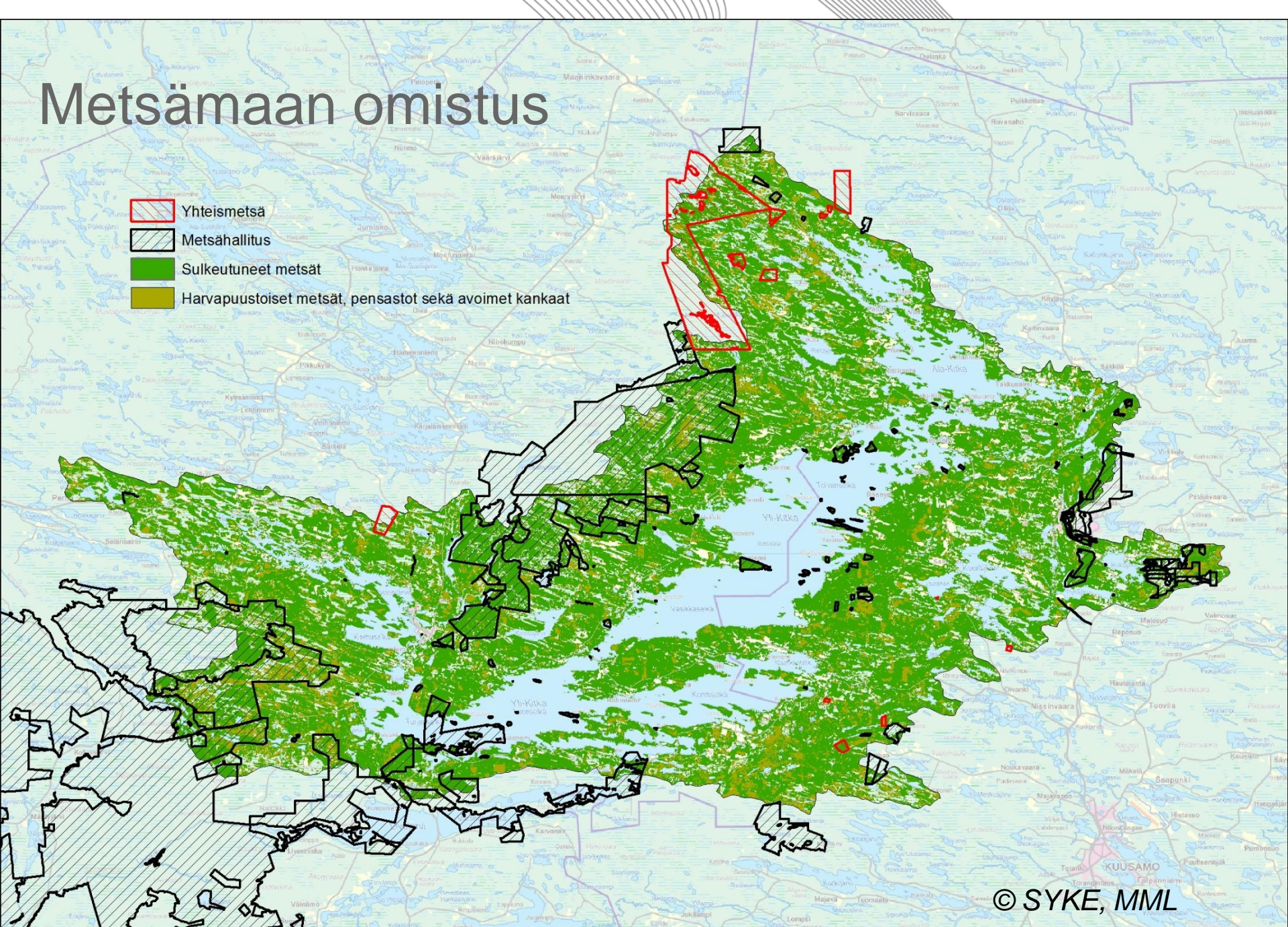
Metsätalouden toimenpiteiden suunnittelu

Metsätalous poikkeaa luonteeltaan muusta vesistöjä kuormittavasta toiminnasta

- Lisäkuormitusta syntyy vain metsätaloustoimenpiteiden toteuttamisen jälkeen ja kuormitus palautuu lähtötilanteeseen tai ainakin lähelle sitä viimeistään 10 vuodessa
- Kuormituksen laatu ja määrä riippuu voimakkaasti maaperästä (turvemaileda kuormitusta syntyy yleensä enemmän kuin kivennäismailla) ja maanpinnan kaltevuudesta
- Kuormituksen luonteen takia metsätalouden vesiensuojelun suunnittelu on erilaista kuin muilla sektoreilla
  - Suunnittelu on enemmän kuormitusriskien tunnistamista ja hallintaa
  - Voimavarat kannattaa suunnata alueille, joille on tulossa lähitulevaisuudessa tai jossa on vastikään tehty merkittävässä määrin metsätaloustoimenpiteitä
  - Huolellisella metsätaloustoimenpiteiden suunnittelulla ja toteutuksella voidaan vesistöhaitat minimoida

Metsämaan omistus

- Yhteismetsä
- Metsähallitus
- Sulkeutuneet metsät
- Harvapuustoiset metsät, pensastot sekä avoimet kankaat

Maaperäkartta 1:200 000

Pintamaalajit

 Soistuma (Tvs, <0,3 m)

 Ohut turvekerros (Tvs, 3-0,6 m)

Pohjamaalajit

 Kalliopaljastuma

 Kallioma

 Sekalajitteinen maalaji

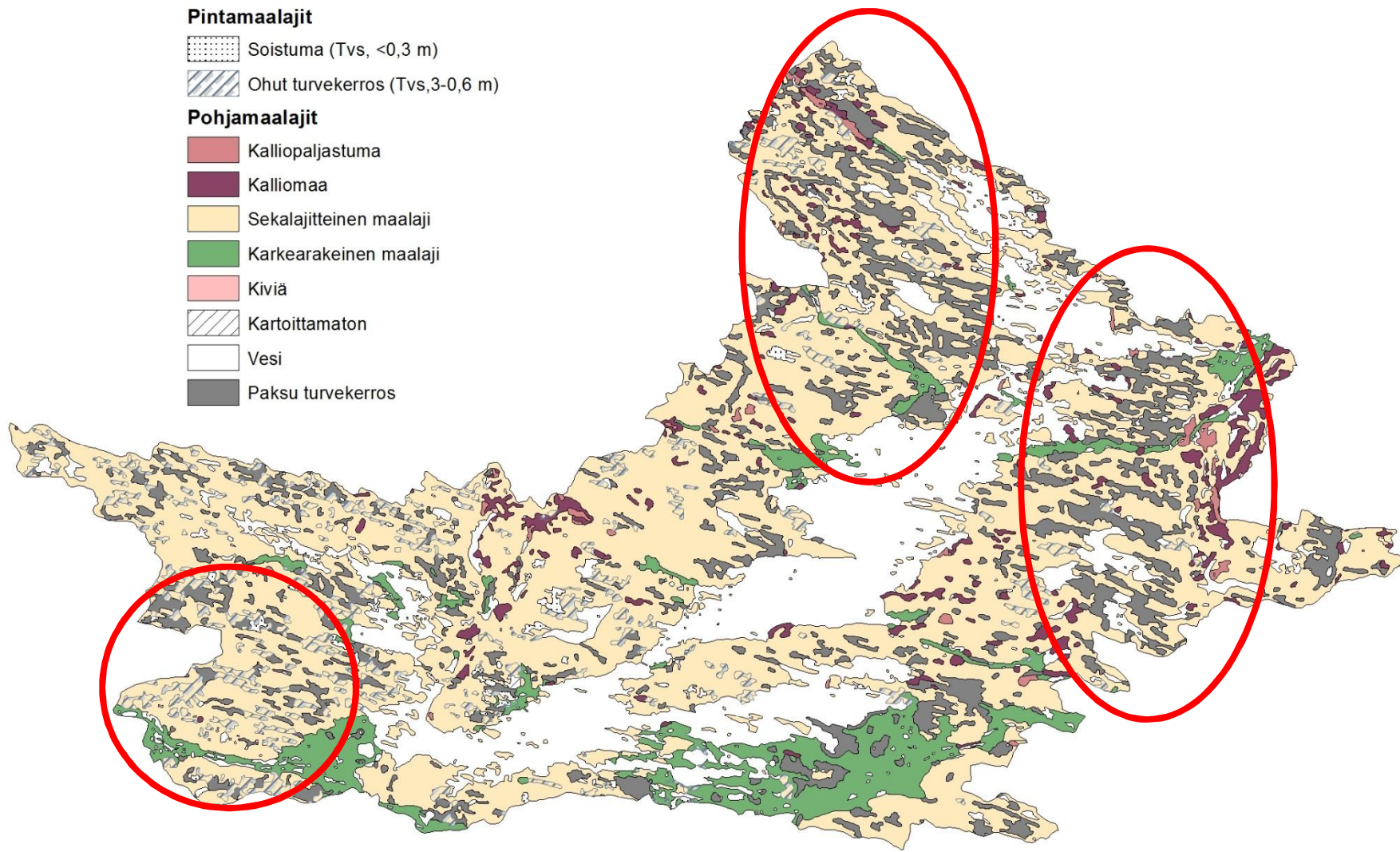
 Karkearakeinen maalaji

 Kiviä

 Kartoittamaton

 Vesi

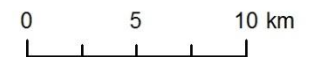
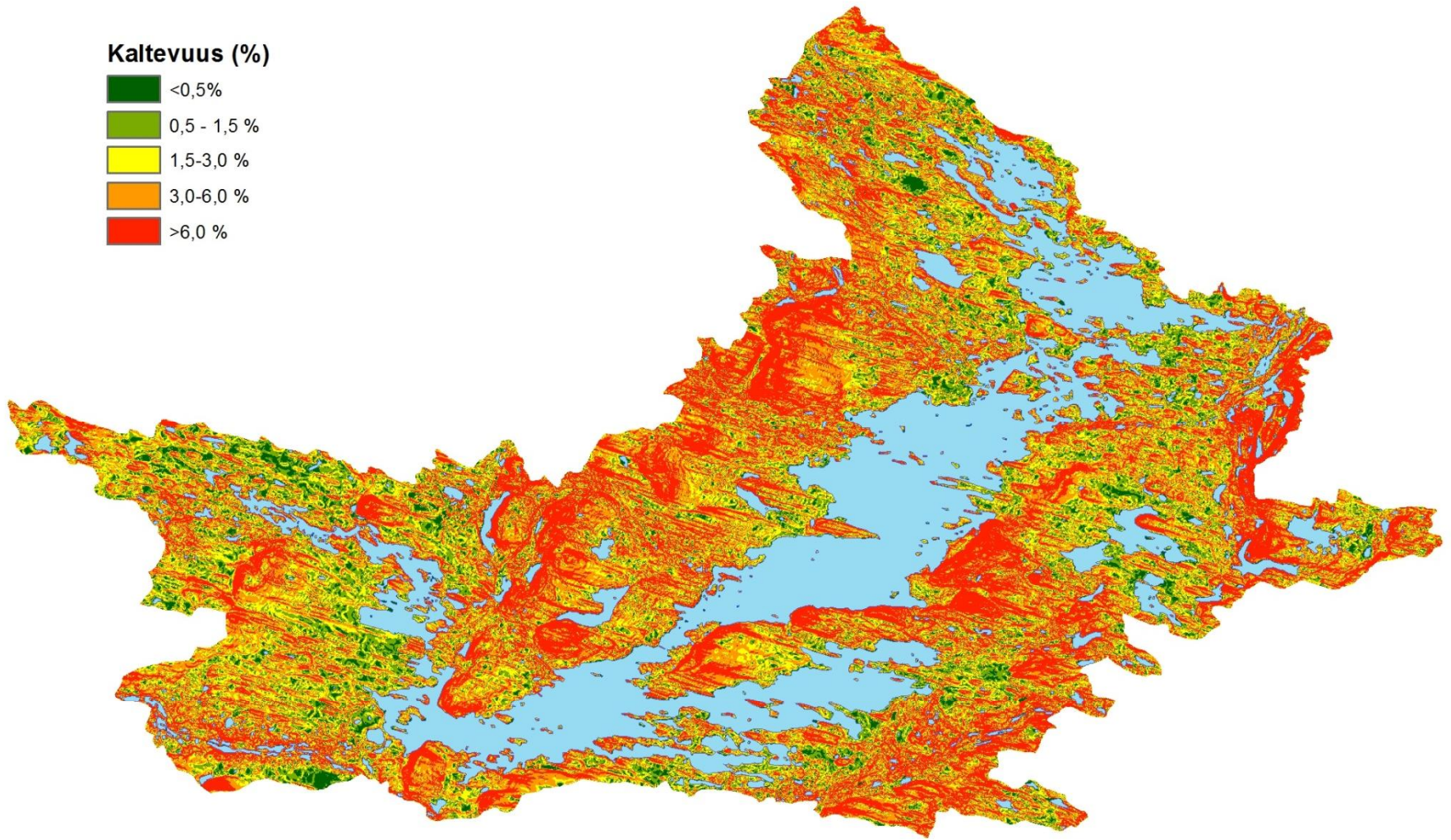
 Paksu turvekerros

0 5 10 km

© Geologian tutkimuskeskus

Kaltevuus (%)

Soiden ojitustilanne (SOJT_09b1 aineisto)

- Ojittamaton turvemaa
- Ojitettu turvemaa
- Turpeenottoalue

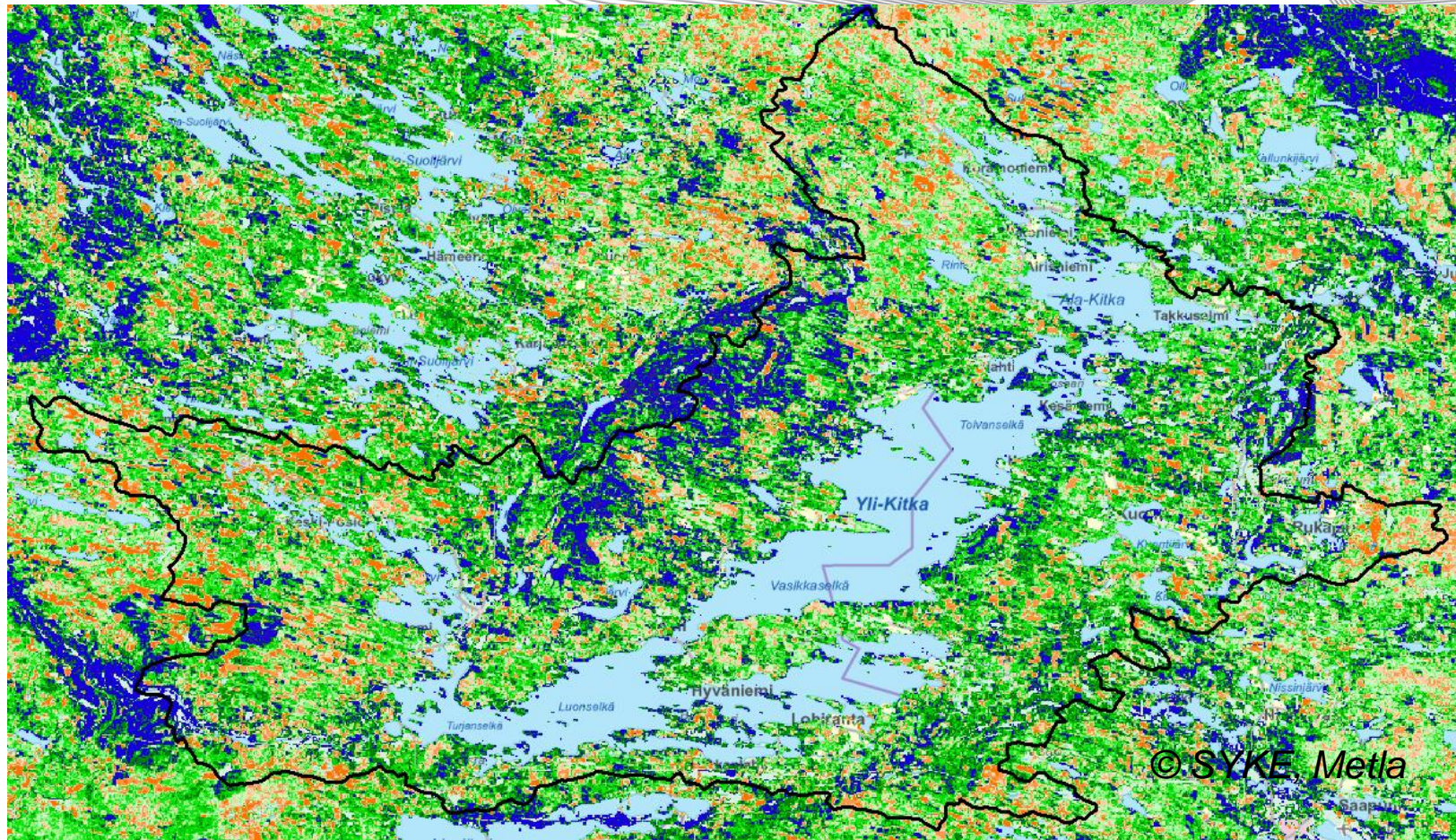
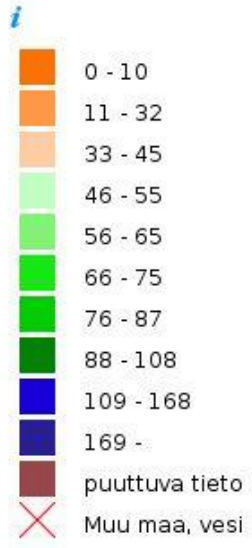

0 5 10 km

©SYKE (pohjautuu MML aineistoon)

▼ Puuston ikä 2011 (vuosi)

Miten yleissuunnitelmasta eteenpäin metsätaloudessa?

- Yleissuunnitelma kaikkien metsänomistajien ja metsätaloustoimijoiden käytettävissä hankkeen jälkeen
- Voidaan hyödyntää, kun suunnitellaan metsänhoitotoimenpiteitä joko yksittäisen tai useamman metsänomistajan mailla
- **Metsänhoitotoimenpiteet ja vesiensuojelurakenteet valitaan ja niiden varsinainen toteutus suunnitellaan metsänhoidon suunnittelun yhteydessä**
- Kemera-rahoituksen käytännöt muuttumassa
  - Tulossa luonnonhoidon alueellinen toteutusohjelma, jossa priorisoidaan alueellisesti luonnonhoitohankkeina toteutettavat työt (valmistelu 2014)
  - Luonnonhoitohankkeiden toteutus siirtyy Metsäkeskuksilta toimijoille (hankehakumenettely)
  - **Tärkeä esittää kohteita toteutusohjelmaan tämän vuoden aikana!**

Kiitos

Posion Vesi ja Lämpö Oy

